

به نام خداوند بخشنده مهربان

عنوان مقاله:

اسپانیا؛ خاستگاه حقوق بین الملل اقتصادی

فاطمه زیبائی نژاد* - دانشجوی دکتری حقوق بین الملل دانشگاه مفید قم

الهام درویش زاده - کارشناسی ارشد حقوق بین الملل عمومی

چکیده:

جنبش های فکری متولد شده در اسپانیا و در عصر نوزایی؛ توانست حقوق ملل اروپایی را وارد عرصه بین المللی گرداند. مکتب سالامانکا با سر شعله های اقتصادی یکی از مراکز تحول بنیان های حقوق طبیعی در اسپانیا به شمار می آید که به مدد فرانسیسکو دو ویتوریا، رئیس مکتب سالامانکا و شاگردان دومینیکن وی با اثرپذیری از اندیشه های توماس آکویناس، محلی برای احیای تومیسیم بر شمرده می شود. تحولات اقتصادی پدید آمده از این مکتب، شاکله اصلی آنان برای ایجاد تغییر در ساختار مسیحیت کاتولیک، اخلاق و اجتماع جوامع مشترک المنافع اروپایی را پدید آورد. درک نوین آنان از حقوق طبیعی، زمینه را برای تغییرات اقتصادی و مذهبی رقم زد که تا پیش از این توسط مسیحیت کاتولیک گناهی بزرگ بر شمرده می شد. پرسشی که محوریت این نوشتار را به خود اختصاص می دهد اینکه چگونه در اسپانیا، مکتب فکری سالامانکا توانست خاستگاه اصلی اولین مبانی حقوق بین الملل اقتصادی باشد؟ در این نوشتار فرض بر آن است که طبق این نظام فکری اسپانیایی، حقوق بین الملل اقتصادی پیوندی با حقوق ملل اروپایی داشته که در تداوم روابط مسالمت آمیز تجاری میان تابعان بین المللی به وجود آمده است و تا حد بالایی وابسته به مبادلات پولی، بانکی و تجاری آنان دارد. برای پاسخ به این پرسش در قسمت اول به اهمیت موقعیت مکانی و زمانی سالامانکا در عصر شکوه مندی اسپانیا می پردازیم. در قسمت دوم بر مبنای حقوق طبیعی و سیستم پولی و بانکی که بر تجارت جوامع مشترک المنافع استوار بود، صحبت به میان می آوریم. در نهایت بیان می کنیم که تجارت بین الملل در عقاید ویتوریا و شاگردانش از عناصر اصلی دگرترین جمعی عملکرد مشیت انگاری تجارت است که این عقیده بعدها توسط گروسیوس نیز مقبول واقع شد و منجر به نگارش کتابی با عنوان بحر آزاد گشت که سرآمد پیدایش حقوق بین الملل نوین عنوان می شود.

کلید واژگان:

اسپانیا، مکتب سالامانکا، حقوق بین الملل اقتصادی، فرانسیسکو دو ویتوریا

۱. مقدمه:

جنبش های فکری متولد شده در قرن ۱۶ و اوایل قرن ۱۷ میلادی در اروپا با محوریت اسپانیا توانست شاهد ظهور مکتب سالامانکا^۱ باشد. این مکتب در زمینه هایی همچون حقوق، اقتصاد، تجارت، فلسفه، الهیات و... اندیشمندان بنامی را در خود پروراند. سالامانکا با انگیزه و ممارست اساتید چیره دستی مانند: فرانسیسکو دو ویتوریا^۲، دومینگو دو سوتو^۳، سوارز^۴ و جنتیلی^۵ بارور شد. در حدود سال ۱۵۲۴ میلادی، فرانسیسکو دو ویتوریا دومینیکن تحصیل کرده فرانسوی از پاریس عازم این دانشگاه شد و کرسی الهیات سالامانکا را در دست گرفت. نظریات بدیع وی در خصوص حقوق ملل اروپایی نیز سبب بروز تحولات ژرفی در اقتصاد بین الملل گشت^۶. این مرکز علمی، محل الهامی برای دیگر مراکز در اروپا، آمریکا و آسیا محسوب می شد. استعمار امپراتوری اسپانیا در عصر دغدغه مندی فتوحات و گسترش جغرافیایی، زمینه بروز تسهیل در روند جهانی شدن بر پایه تجارت بین الملل را پدید آورد. در نتیجه، مطالعات میان رشته ای در حوزه حقوق، اقتصاد، الهیات مسیحی و سیاست که کم و بیش با استعمار قاره آمریکا و پروتستانیسم همسو می شد را به جهانیان عرضه کرد. گرچه در ظاهر امر اینگونه به نظر می رسید که اغلب اندیشمندان سالامانکا متعلق به فرقه ی مسیحی دومینیکن در آن زمان بودند؛ اما در میان آنان وعاظ، مشاورین سلاطین وقت، اشراف و بازرگانان نیز حضور داشتند که نقشی اساسی در زندگی عموم مردم جوامع مشترک المنافع اروپایی ایفا می نمودند^۷. زمینه فعالیت هایشان اغلب به موضوعاتی در خصوص جنگ عادلانه، تجارت برده و کالا، اخلاق، بهره و ربا، ختم می شد. پرسشی که در اینجا ذهن را به خود معطوف می دارد اینکه اسپانیا به مدد این مکتب چگونه توانست با مبانی فکری سنتی مسیحیت کاتولیک که تا آن زمان در اروپا مطرح بود به جدل بپردازد و جهانی شدن اندیشه های حقوق ملل اروپایی که بیشتر برپایه اقتصاد بنا نهاده شده بود را عرضه کند؟ برای پاسخ به این پرسش ابتدا به زمینه و زمانه این وقایع رجوع می کنیم.

۲. تاریخچه و اهمیت اسپانیا در ظهور مکتب فکری سالامانکا

به سال ۱۲۱۸ میلادی، دانشگاه سالامانکا در کاستیای اسپانیا توسط شاه آلفونسو نهم احداث شد^۸. این دانشگاه در زمان خود نقش کلیدی در پیشرفت علومی چون اقتصاد، حقوق، فلسفه و الهیات را به ارمغان آورد.

1.Salamanca

2.Francisco de Vitoria

3. Domingo de Soto

4. Francisco Suarez

5.Alberico Gentili

6. Domingo Osle, Rafael, (2022), *Rethinking the School of Law*, Journal of Law and Religion, Legal studies Rsearch, Emory University School of Law, Vol 37, No.3, P2.

7. Domingo Osle, Rafael, Torron, Javier Martinez,(2018), *Great Christian Jurists in Spanish History*, Cambridge University, p23.

8. Ibid. p19.

دلیل اصلی این شکوفایی علمی، توجه پادشاهان کاتولیک به اسپانیا، به ویژه سالامانکا است که آنرا به یک مرکز تولید دانش جهانی مبدل کرده بود.^۹

گفته می شد که دانشگاه سالامانکا، محفلی برای نخبگان امپراتوری، مبلغان مسیحی، الهی دانان و حقوق دانان است که به تدریس در آن می پرداختند.^{۱۰} پس شهرت فراگیر دانشگاه سالامانکا، اینک نوبت دانشمندانی بود که برای درک بروزترین مبانی آن زمان، خود را به این مکان برسانند. از سویی دیگر علت شهرت اسپانیا، تاسیس شعبات متعدد دفاتر انتشاراتی معتبر اروپا در جوار در این دانشگاه بود. بنابراین تصادفی به نظر نمی رسد که نام فرانسیسکو دو ویتوریا، دومینگو دو سوتو، سوارز و بزرگان دیگر که در این محل به تدریس مشغول بودند، هنوز پابرجاست.^{۱۱}

این دانشگاه، قدیمی ترین موسسه آموزش عالی در شبه جزیره ایبری است.^{۱۲} در سال ۱۲۱۸ میلادی، منشوری توسط پادشاه آلفانسو نهم صادر شد که آن مکان را به عنوان دانشگاه بین المللی نام گذاری نمود. مقررات این دانشگاه، توسط آل سابیو در سال ۱۲۵۴ میلادی ابلاغ گردید. پاپ الکساندر چهارم در سال ۱۲۵۵ میلادی پایه و اساس^{۱۳} دانشگاه بین المللی را تایید نمود و مجوز جهانی معتبری را برای تدریس در این دانشگاه منظور داشت.^{۱۴} در این زمان است که کرسی های الهیات و حقوق بسیاری مدون گشت. بسیاری از فارغ التحصیلان این دانشگاه از سوی امپراتوری اسپانیا به استخدام درآمدند. سبک سخنرانی در متون معتبر، شیوه رایج ابراز عقاید در تدریس محسوب می شد.

با شروع قرن پانزدهم میلادی، مناقشات و بحث های عمیق تری در موضوعاتی که تا پیش از این مطرح نبود، عنوان گشت.^{۱۵} کریستف کلمب نیز پیش از شروع مسیر دریایی خود به سمت هند غربی در سال ۱۴۲۲ میلادی، موضوع سفرهایش را در این دانشگاه عنوان نمود و پس از تایید اندیشمندان این مکتب توانست امپراتوری را برای تجهیز ابزار، ادوات جنگی و کشتی های قاره پیمای دوران سفرش قانع سازد.^{۱۶} فرامین دومینیکن بر آن دانشگاه سلطه می کرد و تا سالیان دراز بر آن استوار بود.

9. A. Schumpeter, Joseph, (1996), *History of Economic Analysis* London: Routledge, p 95.

^{۱۰} . برای اطلاعات بیشتر به سایت زیر مراجعه فرمایید: <https://www.salamanca.school/en/project.html>

11. Koskenniemi, Martti, (2011), *Empire and International Law: The Real Spanish Contribution*, University of Toronto Law Journal, Vol.6, No.1, p5.

12. Duve, Thomas, (2021), *The School of Salamanca: A case of Global Knowledge Production*, Max Planck Studies in Global Legal History of the Iberian Worlds, Volume 2, Publisher Brill, p 12.

^{۱۳} . این اصطلاح برای اولین بار در آغاز قرن سیزدهم و خارج از کاربرد معمولی اش ظاهر شد. در حقیقت به معنای مکانی بود که دانش پژوهان از همه جای دنیا، (Stadium Generale) آنرا مورد استقبال قرار می دادند و صرفا به دانش آموزان منطقه یا محلی خاص تعلق نداشت.

^{۱۴} . برای مطالعه بیشتر به منبع روبرو مراجعه فرمایید: <https://plato.stanford.edu/entries/school-salamanca/>

15. Brown Scott, James, (1934), *The Spanish Origins of International Law: Francisco de Vitoria and His Law of Nations*, Oxford: Clarendon, pp 20-150.

16. Koskenniemi, Martti, (2011), *Empire and International Law: The Real Spanish Contribution*, the University of Toronto Law Journal, Vol.61,no.1, p 6.

در نهایت در سال ۱۴۸۹ میلادی، دانشگاه دومینیکن سالامانکا از پاپ وقت، حق اعطای مدرک آکادمیک را دریافت کرد.^{۱۷} پس از گذشت دوره ای، این مکان در حال سپری کردن دوران افولش بود و سایر دانشگاه های ایبری به ویژه دانشگاه آلاکالا و کوئیمبرا به عنوان رقبای جنبش فکری سالامانکا مبدل شدند. از سویی دیگر یسوعیان، به عنوان فیلسوفان و الهی دانان برجسته به رقبای دومینیکن ها مبدل شده بودند. پس از ظهور فرانسیسکو دو ویتوریا که از پاریس به سمت سالامانکا روانه شد؛ شرایط به گونه ای دیگر رقم خورد. وی احیای تومیسیت را پذیرفت و با تدریس در این دانشگاه از سال ۱۵۲۴ میلادی از اندیشه های پیتر لومبارد در کتاب *Summa Theologiae*^{۱۸} به عنوان کتاب درسی الهیاتی بهره جست. او همچنین به همراهی شاگردانش مانند: دومینگو دو سوتو، آن را به مرکزی برای احیاء مکتب سالامانکا تبدیل نمود.^{۱۹}

این رشد فکری باعث ظهور افراد برجسته ای مانند: لوئیس دو مولینا و فراسیسکو سوآرز شد. برخی آثار این متکلمان را می توان در عنوان شرح های مفصلی چون حقوق و عدالت جست. در این عصر، سرعت رشد جهانی شدن در کنار رشد اقتصاد و جمعیت، سبب بروز مشکلات جدیدی در حوزه حقوق ملل گشت که در آن زمان ذهن بشر را به خود معطوف می دارد. پیشنهاد دومینگو دو سوتو و لوئیس دو مولینا برای صاحبان قدرت، به ویژه امپراتور چارلز پنجم، کنار آمدن با مسائل سیاسی و اقتصادی^{۲۰} و نیز استفاده از رویکردهای نوین حقوقی برای حل دقیق مسائل روز، راهگشای مناسبی در آن دوران به شمار می رفت.^{۲۱} از این رو اندیشمندان سالامانکا از ابزارهای سنتی برای رویارویی با موقعیت های جدیدی که با آن مواجهه بودند، استفاده می کردند. در کنار این موارد، نفوذ گسترده اندیشه های توماس آکویناس راهگشای گذر از اندیشه های سنتی مسیحی است که از جمله نظریه پردازان بنام کلیسایی محسوب می شد. وی الهام بخش بسیاری از دانشمندان سالامانکا به خصوص ویتوریا و شاگردانش بود. چرا که اندیشه های آکویناس تا حدودی با سنت های قرون وسطا در تضاد است. ویتوریا و شاگردانش بر سر حقوق اسپانیا در دنیای جدید (قاره آمریکا) بحث می کردند که امروزه جز مباحث بنیادی حقوق بین الملل محسوب می گردد. شروع جدال ها از انتقاد دومینیکن ها و رفتار فاتحان اسپانیایی با مردم بومی آنتیل آغاز شد.^{۲۲}

اهمیت پرداختن به اسپانیا و مکتب سالامانکا از آنجا برایمان روشن می شود که نگاه جهانی فراسیسکو دو ویتوریا و نفوذ بالای وی در این مرکز علمی، هنوز در اندیشه دانشمندانی که بحث بر سر مسائل حقوق بشر،

17. Ibid. p7.

18. شناخته شده ترین اثر توماس آکویناس (۱۲۲۵-۱۲۷۴)، الهی دان مکتبی است. این اثر خلاصه ای از تمام آموزه های الهیات اصلی کلیسای کاتولیک است.

19. <https://plato.stanford.edu/entries/school-salamanca/>

20. E. Braun, Harald, De Ball & Erik, Astorri, Paolo, *A Companion to the Spanish Scholastics*, Brill, Leiden, Volume 102, P475.

21. Author: Pagden, Anthony, Editor: Lawrance, Jeremy, (1991), *Vitoria: Political Writings (Cambridge Texts in the History of Political Thought)*, Cambridge University, pp77-251.

22. Koskeniemi, Martti, (2011), *Empire and International Law: The Real Spanish Contribution*, University of Toronto Law Journal, Vol.61, No.1, p 12.

استعمار، جهان وطن گرایی، جنگ عادلانه، اروپا محوری، اصول و قواعد بازار و... می کنند، پا برجاست^{۲۳}. بنابراین منطقی به نظر می رسد که به بررسی این مکتب بپردازیم. از سویی اقتصاد دان بزرگ و پر نفوذ اتریشی-آمریکایی پروفیسور یوزف آلوپس شومپیتر تشخیص داد که مکتب سالامانکا نقش اساسی در توسعه تفکر اقتصاد بین الملل مدرن ایفا کرده و اندیشه های اسپانیا را به صورت علمی مدون ساخته است^{۲۴}.

در حقیقت بسیاری از دانشمندان، سالامانکا را با عنوان یک جنبش فکری اقتصادی گروه خاصی از الهیون قرن ۱۶ میلادی می شناسند که در اسپانیا و پرتغال حضور داشتند^{۲۵}. این مکتب همگام با اندیشمندانی از ایتالیا، فرانسه، هلند، پرتغال و اسپانیا شروع به کار می کند. در حقیقت می توان گفت که مکتب سالامانکا متعلق به فرانسيسكو دو ویتوریا و دو تا سه نسل از شاگردان اوست. این افراد از بنیان گذاران مکتب به شمار می روند. از این رو به عنوان پدران حقوق بین الملل *ius gentium*^{۲۶} از آنان یاد شده و همچنین عقیده داشتند که می توان از اندیشه های ارسطو فاصله گرفت. برخی از آنان مانند مارتین دو آزبیلیکوئا از جمله بزرگترین نظریه پردازان اولیه اقتصاد پول گرایی محسوب می شدند^{۲۷}.

۳. اسپانیا و حقوق بین الملل اقتصادی

در کنار مباحث مربوط به جنگ عادلانه، استعمار و تجارت برده، اقتصاد بارزترین نمونه ای است که نشان می دهد اندیشمندان اسپانیایی از نظریه های سنتی قرون وسطی برای رویاروی با موقعیت های جدید استفاده می کردند^{۲۸}. این در حالی است که اجازه تغییر صریح اندیشه های کلیسایی را نداشتند. ولی کشف راه حل های بدیع و نوآورانه آنان، شرایط را به گونه ای دیگر برایشان رقم زد. از این متکلمان با عنوان اجداد مکتب اقتصاد اتریشی یاد می شود که در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم بر نقش مصرف کننده و توسعه قیمت ها و اهمیت بازار در برابر هرگونه تلاش برنامه ریزی شده منطقی فرآیند اقتصادی تاکید می کردند^{۲۹}.

23. Author: Pagden, Anthony, Editor: Lawrance, Jeremy, (1991), *Vitoria: Political Writings (Cambridge Texts in the History of Political Thought*, Cambridge University, pp77-251.

24. میر جلیلی، سید حسین، *نخستین مکتب های اقتصادی*، مجله فرهنگ؛ ویژه اقتصاد، پاییز ۱۳۸۵، شماره ۵۹، صص ۲۱۱ تا ۲۴۶

25. Somos, Mark, (2020), *Vitoria, Suarez, and Grotius: James Brown Scotts Revival*, Max plank Institute for Comparative Public Law and International Law, Brill, Grotiana, p 16.

26. مفهومی از حقوق بین الملل در نظام حقوقی روم باستان که سنت های حقوقی غرب مبتنی بر آن یا تحت تاثیر آن است. اما نمی توان آنرا مجموعه ای از حقوق اساسی در نظر گرفت که با یک کد حقوقی باشد. بلکه می توان گفت: حقوق عرفی است که تصور می شود، برای همه ملت ها در انطباق با استانداردهای رفتاری بین المللی است.

27. Koskeniemi, Mart, (2011), *Empire and International Law: The Real Spanish Contribution*, University of Toronto Law Journal, Vol.61,no.1, p 13.

28. E. Braun, Harald, De Ball & Erik, Astorri, Paolo, *A Companion to the Spanish Scholastics*, Brill, Leiden, Volume 102, P 498.

29. Gomez Rivas, Leon, (1999), *Business Ethics and the History of Economics in Spain, The School of Salamanca: A Bibliography*, Journal of Business Ethics, Vol 22, No3, pp191-202.

به عنوان مثال مولینا به عنوان اقتصاد لیبرال قوی^{۳۰} بحث به میان گشوده است، آثارش به نوعی تفسیری محدود پنداشته می‌شود؛ چرا که ارتباط غیر قابل انکاری میان میراث قرون وسطایی کلیسا با حاکمیت اسپانیا در برخورد با ربا وجود دارد^{۳۱}. دیدگاه‌های آنان در حوزه اقتصاد، بر پایه حقوق طبیعی بنا شد. همچنین، به جای عقلانیت صرف، یک دیدگاه استراتژیک^{۳۲} بر فرایندهای هنجاری اقتصاد دلالت دارد. در کل، اجماع عمومی بر این است که عناصر لیبرال در اقتصاد اسکولاستیک متاخر وجود دارد^{۳۳}. از جمله موضوعاتی که در اینجا عنوان می‌شود؛ مالیه عمومی، خطر تحلیل خزانه‌های عمومی و مالیات‌های بیش از حد، قیمت عادلانه بر کالاهای مختلف و شکل دریافت سود برای وام دادن پول که به محکومیت سنتی ربا و مبادله پول مرتبط می‌شد^{۳۴}.

۳-۱. سیستم‌های پولی اسپانیا

در آن عصر، سیستم‌های پولی بسیار متنوعی به طور همزمان در پادشاهی اسپانیا و پرتغال وجود داشت که از آن‌ها با عنوان کابیستا یاد می‌شد و حاصل ابتکار عمل سالامانکا بود. کامبیستاها در سراسر اسپانیا رواج یافتند و به دلیل استقبال بالا از آنان سپس به کل اروپا تعمیم یافت. کابیستاها مانند صرافی‌های بین‌المللی و یا بانک‌های امروزه کار می‌کردند. به گفته‌ی مارجوری گریس و هاپنيسون که در یک جلد از کتاب خود به بیان نظریه پولی سالامانکا می‌پردازند که مشارکت اصلی این مکتب بیان یک نظریه روان‌شناختی است که ارزشی برای کالاها و پول در نظر می‌گیرد و نیز نظریه کمیت و نظریه ارزش خارجی که شباهت بیشماری به نظریه قدرت خرید مدرن دارد را مطرح می‌کند.

دیدگاه رایجی بین دانشمندان اسپانیایی در مورد قیمت خرید منصفانه وجود داشت؛ ارزش کالاها و پول به برآورد بستگی دارد و نه از همان ابتدا به هزینه تولید و نیاز خریداران^{۳۵}. مولینا بیان می‌کند که ارزیابی عمومی متکلمان این نیست که قیمت متعارف را مشخص کنند، بلکه این کار تاجران است که محدوده‌ای مشخص هم ندارد. البته بسته به میزان کالا و پول موجود در محدوده خاصی این دامنه در حرکت است. بیان این موارد مولینا را مورد انتقاد قرار داد؛ چرا که تعیین قیمت عادلانه را غیر ممکن می‌سازد. برخی از نویسندگان برای محدودیت عمومی در قیمت، مواد غذایی را استدلال کردند.

مولینا طرفدار حمایت از فقرا بود؛ اما تردید داشت که فقط دلالت ذرت هزینه آن را می‌پردازند. زیرا قیمت ثابت، مانع از واردات ذرت توسط بازرگانان می‌شد و در نهایت به کالای عمومی آسیب جدی وارد می‌کرد. این صورت بندی نظریه کمیت پول، اغلب به افرادی چون مارتین دو آزپیلکوئتا که از معروف‌ترین دانشمندان مکتب

30- Solid Economic Liberal

31. Haar, Christogh & Simmermacher, Danae, (2014), *The Foundation of the Human Being Regarded as a Legal Entity in the School of Salamanca: Dominium and Ius in the Thought of Vitoria and Molina*, Annual Review of Law and Ethics, Vol22, p13.

32- Homo Economicus

33. B. Ekelund JR, Robert & F. Herbenr, Robert, (2014), *A History of Economic Theory and Method*, Waveland Press, p35.

34. Tay, Turan, (2021), *Method and Scope in Joseph A. Schumpeter Economics: A pluralist Perspective*, Journal of Philosophical Economics, Rosetti Educational, Vol 16, Issue 1-2, p17.

35. <https://plato.stanford.edu/entries/school-salamanca/>

سالامانکا است در مسائل اقتصادی نسبت داده می شود. او در ضمیمه کتابچه خود، مبادله عرضه و تقاضا و پول را مورد بحث قرار می دهد. آزپیلکوئتا³⁶ تلاش کرد تا تورم افسار گسیخته قرن شانزدهم را به عنوان عاملی مرتبط با ورود به دنیای جدید (قاره آمریکا) توجیح کند.

وی استدلال کرد که کالاها، زمانی که پول فراوان بود، ارزشمند در نظر گرفته می شد. پس از آن، این نظریه کمی پول در سراسر اروپا پذیرفته شد. علاوه بر این، آزپیلکوئتا معتقد بود که مبادله پول، غیر طبیعی نبوده و این موضوع در تضاد با نظریات ارسطو و بسیاری از دانشمندان قرون وسطایی در نظر گرفته می شد. او با پول مانند سایر کالاها رفتار می کرد و معتقد بود که اخلاق مبادلاتی که به عنوان هدف وابسته به پول نیست، منصفانه به نظر می رسد³⁷. از این رو، بسیاری از اقتصاد دانان اروپایی اظهار می دارند که مکتب دانان سالامانکا در تلاش مجدانه برای محافظت از دکتربین خود در خصوص بهره وام ها نظریاتی را ابراز می کردند. دکتربینی که در آن زمان طرفداران بسیاری را به سوی خود جلب کرده بود.

شومپیتر در اصل مهم خود در مورد تحلیل تاریخ اقتصادی به دنبال احیای دستاوردهای فکری متفکران مکتب سالامانکا در اوایل دوره رنسانس بود³⁸. حتی تا آنجا کشیده شد که نمایندگان برجسته مکتب اسپانیایی مانند: لوئیس دو مولینا به عنوان بنیان گذاران واقعی اقتصاد علمی معرفی شدند. پس از وی، شاگردانش اولین مطالعه جامع در مورد تحلیل رفتار مکتبیون سالامانکا در حوزه نرخ بهره و ربا را نگارش کردند³⁹.

آنان برای اینکه تقابل خود را نسبت به جهت گیری های اقتصادی اسکولاستیک ها بیشتر نشان دهند، خط جدایی شدیدی بین تحلیل اقتصاد علمی و تفکر غیر علمی فلسفی و کلامی را ترسیم کردند که تا پیش از این پنهان شده بود. تمرکز از رویکرد داخلی به نهادی به جای ممارست برای درک درونی و استدلالات دکتربین مکتبی در مورد وام دادن و بهره گرفتن با این صورت و شکلی که تا پیش از این عنوان می شد، آنان را به اندیشه فرو برد. مکتبیون به دنبال تفسیر تاریخی عمیقی برای یافتن ممنوعیت کلیسا در خصوص وام و بهره بودند. در نتیجه، تلاش هایی برای بیان آن انجام شد. گرچه با تحلیل های تعصب گونه ظاهری شروع کردند، اما همین تولد برای آنان نقطه شکوفایی محسوب می شود که قرن های متمادی این شیوه رایج بود تا نهایتا در سال ۱۸۳۰ میلادی، توسط کلیسای کاتولیک کنار گذاشته شد⁴⁰.

هرچند با تورق در آثار گذشتگان درمی یابیم که دیدگاه های ساده و متعارف از کلیسا، توسط اندیشمندان کاتولیک میانه رو مانند ویتوریا چنین آثاری را برجای گذاشت. اما در حقیقت اغلب تلاش های فکری الهیدانان

36. Gomez Rivas, Leon, (1999), *Business Ethics and the History of Economics in Spain, The School of Salamanca: A Bibliography*, Journal of Business Ethics, Vol 22, No3, pp191-202

36. <https://noticiassalamanca.com/historia/martin-de-azpilicueta/>

37. Jace, Clare E, (2019), *An Economic Theory of Economic Analysis: The Case of the School of Salamanca*, Goerge Mason University, p10.

38. Rivas, Leon, (1999), *Business Ethics and the History of Economics in Spain, The School of Salamanca: A Bibliography*, Journal of Business Ethics, Vol 22, No3, pp191-202.

39. E. Braun, Harald, De Ball & Erik, Astorri, Paolo, *A Companion to the Spanish Scholastics*, Brill, Leiden, Volume 102, P 430.

40. Noon, Jr, John T, (1957), *The Scholastic Analysis of Usury*, Harvard University: Cambridge, Massachusetts, p2.

مکتبی به تلاش های قانع کننده، برای مشروعیت بخشیدن به موضع سخنگیرانه کلیسا منجر می شد که به نوبه خود در خدمت منافع اختصاصی اجتماع مطرح می گردد. این نگرش ها گرچه برای شروع، مبتکرانه است، اما مبتنی بر دیدگاه های محدودی است که عدالت را در مورد نگرانی های اخلاقی و سختگیری کلیسای کاتولیک آن زمان منعکس می کند.

پرسش هایی در این زمان مطرح شد که نشان گر چالش میان آرا بود^{۴۱}. به عنوان مثال: از کدام قراردادها می توان به عنوان قرارداد مقبول آیین مسیحیت یاد کرد و از کدام قرار دادها باید به عنوان ربوی و در نتیجه غیر اخلاقی نام برد؟ چگونه می توان از آن ها اجتناب کرد؟ برخی اندیشمندان معتقدند که تداخل مولفه های اخلاقی در اندیشه ی مکتبیون وجود دارد. آنان می گویند: مکتب اسپانیایی در مورد وام دادن، بهره گرفتن و ربا خواری این اصول را در آیین خود به خوبی پوشش می دهد^{۴۲}.

۳-۲. اسپانیا و حقوق تجارت بین الملل

با در نظر گرفتن رویکردهای مثبت در تجارت بین الملل، پس از ظهور فرانسیسکو دو ویتوریا، هوگو گروسیوس و جنتیلی، دیدگاه های مسیحی سمت و سویی دیگر به خود یافت. در این زمان عمل تجارت بین الملل، صرفا به عنوان یک فعالیت اقتصادی میان طرفین محسوب نمی شد؛ بلکه این عمل به عنوان پاسخ به احکام الهی پذیرفته شده بود^{۴۳}. دکترین مطرح شده اشاره به مبادله میان مردمان دوردست نیز دارد. این دسته از روابط تجارت بین الملل با کمرنگ کردن تمایزات میان مبادله هبه و تجارت کالا، رویکردی نوین را مطرح می کند. در نتیجه مبادله بین المللی، عملی دوستانه برای به رسمیت شناختن جامعه بیشتر کاربرد دارد تا صرف یک اقدام تجاری میان افراد غریبه^{۴۴}.

آنان با استفاده از علم نوپای اقتصاد و تفکر اقتصادی همراه با جهت گیری های مذهبی این دکترین را بیان کردند. این افراد، به دنبال بیان یک فلسفه اخلاقی آگاهانه که مبتنی بر دین و روابط بین المللی بود؛ تجارت را تعریف نمودند. از این رو، دیدگاه های مثبت تجاری جدیدی در اروپای مسیحی قرن ۱۶ شروع شد. به عبارت دیگر، آثار ویتوریا، جنتیلی و گروسیوس غرق در آداب و سنن مذهبی خاصی بود که اعتقادات زندگی مسیحی آن روزگار را تعریف می کرد^{۴۵}. هیچ کدام از این سه نفر صرفا دریافت کننده منفعل آموزه های مسیحی نبودند؛

41. Keys, Mary M, (2017), *Religion, Empire and Law Amonge Nationals in the City of God: From the Salamanca School to Augustine and Back Again*, International law and Religion: Historical and Contemporary Perspectives, Oxford University, p64-84.

42. Koskenniemi, Martti, (2011), *Empire and International Law: The Real Spanish Contribution*, University of Toronto Law Journal, Vol.6, No.1, p 15.

43. Porras, Ilena, (2017), *The Doctrine of the Providential Function in Commerce: Idealizing Trade*, International law, and Religions: Historical Perspectives, Oxford University, p320.

44. Grotius, Hugo, (2006), *Natural Law and Enlightenment Classics, Commentary on the Law of Prize and Booty*, Edited and with an Introduction by Martine Julia Van Ittersum, Indianapolis: Liberty Fund, p10.

45. Porras, Ilena, (2017), *The Doctrine of the Providential Function in Commerce: Idealizing Trade*, International law, and Religions: Historical Perspectives, Oxford University, p318.

چراکه تمایل داشتند آثاری تولید کنند که هم ماهیت آموزشی را در خود جای دهد و هم ماهیت انتزاعی. هرکدامشان در موضوعات معاصر خود پیرامون شیوه های تجاری جدید مشارکت داشته و نسبت به ارتباط تجارت بین الملل با توسعه اقتصادی و ثبات سیاسی حاکمیت خود و ملت هایشان حساس بودند^{۴۶}.

موضوعات قابل ارائه هرکدام از این نویسندگان قبل از هر چیزی به حقوق جنگ بازمی گشت. آنان به دنبال ارائه گزارشی معتبر از شرایط لازم برای جنگ عادلانه بودند. در این عصر و دوران بود که هر نویسنده با مفهومی از حاکمیت دست و پنجه نرم می کرد و نظریات حقوقی را توسعه می بخشید. طبق آیین الهیاتی آگوستین که به بیان توماس آکویناس قرن ۱۳ میلادی نظریه پردازی شد؛ تنها جنگ عادلانه می توانست توسط حاکم مشروع در دفاع یا مجازات برای نقض حقوق به راه انداخته شود.

درگیری های فکری آنان در مورد جنگ و عدالت، تجارت بین الملل را به عنوان موضوعی تعیین کننده مبدل نمود. علت این امر، استحقاقی بود که برای شرکت در تجارت بین الملل به رسمیت شناخته می شد که منبعث از حقوق طبیعی یا حقوق ملل قابل اجرا گشت. ویتوریا، جنتیلی و گروسیوس تمایلات خود را در مورد تاثیر تجارت بین الملل آشکار کردند. در این دوران، علوم اقتصادی و اقتصاد سیاسی در مراحل ابتدایی خود به سر می برد. آنان دریافتند که شکوه و عظمت نسبی آیندگان اروپایی به ویژه اسپانیا و پرتغال تا حد زیادی به توانایی آن ها برای تضمین سهمی از تجارت دریایی به مکان های دوردست و فراتر از مردم قاره اروپا ارتباط دارد^{۴۷}.

در هر حال، این محققین مجبور بودند برای پذیرش رویه تجارت بین الملل باری دیگر تجارت را اقدامی مثبت مفروض دارند تا بتوانند بر نگرش منفی حاکم بر تجارت، بازرگانی، پول و سود که هنوز در اروپای قرن ۱۶ و ۱۷ میلادی گسترده بود، فایق آیند. تا مدت ها در طول قرون وسطی، شغل بازرگانی به دلیل ارتباط آن با ربا، وام و یا بهره، کاری کثیف در نظر گرفته می شد^{۴۸}. عملی که کلیسا آن را به عنوان گناهی فانی بر علیه طبیعت محکوم می کرد.

واعظان کاتولیک معتقد بودند که برزخ خانه مشترک بازرگانان حریص و رباخوار و متقلبی است که در هنگام مرگ به یاد توبه می افتادند. عبور نهایی آن ها از برزخ به بهشت بستگی به این داشت که همسر و وارثانشان به عهد خود نسبت به بازپرداخت و رد سودهای نامشروع پایبند باشند یا نه. از سوی دیگر از آنجا که سبک زندگی تجار مانند دوره گردها بود، اغلب مورد سوء ظن قرار می گرفتند^{۴۹}. به بازرگانان به مثابه افراد بیگانه و خارجی نگریسته می شد که گمان می رفت به دلیل ارتباطشان با سایر جوامع غیر اروپایی و غیر مسیحی در بازار ها

46. Domenec, Mele. (1999), 'Early Business Ethics in Spain: The Salamanca School (1526–1614)'. *Journal of Business Ethics* 22, no. 3, pp. 175–89

47. Widow, Juan Antonio, (1997), 'The Economic Teachings of the Spanish Scholastics'. In *Hispanic Philosophy in the Age of Discovery*, edited by Kevin White, Washington, D.C.: Catholic University of America, pp. 130–44.

48. E. Braun, Harald, De Ball & Erik, Astorri, Paolo, *A Companion to the Spanish Scholastics*, Brill, Leiden, Volume 102, P 495.

49. Koskeniemi, Marti, (2010), *International Law and Ration Detal: Rethinking the Prehistory of International Law, In the Roman Foundations of the Law of Nations: Alberico Gentili and Justice of Empire*, Oxford University Press, p297.

مشغول فسادند. در قرن ۱۶ و اوایل قرن ۱۷ میلادی، چه در جوامع کاتولیک و چه پروتستان اگر کسی دست به عمل رباخواری می زد، محکومیتشان را صادر می نمودند.

در پاسخ به شیوه های پولی و تجاری نوین قرن ۱۶ میلادی، الهی دانان مکتب سالامانکا که ویتوریا از اعضای ویژه آن بود، بر تمایزات اخلاقی دقیقی بین اعمال مجاز مانند وام دادن در ازای سود به عنوان نوعی سرمایه گذاری یا ارائه بیمه آینده نگری در جهت خطرات و اشکال ربوی وام و بهره نائل آمدند^{۵۰}. این متد ظریف ضد ربا تا اوایل قرن ۱۷ میلادی دیدگاه غالب در اروپا پیرامون ربا را شامل می شد. برای مثال: گروسیوس در سال ۱۶۲۵ میلادی، در رساله اش فصلی به نام "درباره حقوق جنگ و صلح" اختصاص داده که به این موضوع پرداخته است. با تمام این توصیفات، بازرگانان به عنوان طبقه خاصی مشمول سوءظن اخلاقی باقی ماندند و زیر سایه ظلم و ستم های سنتی رایج قرار گرفتند^{۵۱}.

ویتوریا، جنتیلی و گروسیوس در اقدامی که تاثیر بسزایی بر آینده حقوق بین الملل ایجاد کرد، دیدگاه های خود را در مورد جنگ و عدالت به جای تبلیغ دیدگاه های منفی رایج در مورد بازرگانان که مجموعه ای خوش بینانه به همراه نگرش ها و مفروضات تصدیق کننده در حوزه تجارت بین الملل بود را منتشر کردند.

فرانسیسکو دو ویتوریا، دومینیک الهی دان که در سالامانکا نسبت به دیگر محققین قدیمی تر محسوب می شد، رفتار محتاطانه تری را پیش گرفت^{۵۲}. وی در کتابش در سال ۱۵۳۰ میلادی، با تحلیل عناوین عادلانه و ناعادلانه برای فتح جهان جدید توسط اسپانیایی ها، رایج ترین توجیهات آن زمان را برای فتح سرزمین اسپانیا در قرن جدید زیر سوال برد. طمع قابل مجازات فاتحین اسپانیایی در قاره آمریکا برای وی ناشناخته بود و او را می آزد^{۵۳}. پس از کشتار گسترده و غارت اموال و دارایی های افراد بی گناه، دلایلی برای شک در عدالت آنچه که انجام می شد در وی رخنه کرد.

ویتوریا، حق را برای مشارکت در تجارت بیان نمود که از آن با عنوان حق سفر یاد می شود و در اثر معروف خود به نام حقوق ملل آن را به ثبت رسانیده است^{۵۴}. این اقتباس از حقوق طبیعی نشأت می گیرد که همچو حق پذیرش بیگانگان به هنگام ورود به سواحل خارجی آن را بیان می کند. حق سفر و حق خارجیان برای

50. Porras, Ilena, (2017), **The Doctrine of the Providential Function in Commerce: Idealizing Trade, International law, and Religions: Historical Perspectives**, Oxford University Press, p320.

^{۵۱}. پیران، حسین، **حقوق جنگ و صلح (هوگو گروسیوس)**، سال چاپ ۱۳۹۵، انتشارات پژوهشکده حقوق شهر دانش، ص ۱۴-۱۰۵.

52. Koskenniemi, Martti, (2021), **To the Uttermost Parts of the Earth: Legal Imagination and International Power(1300-1870)**, Cambridge University Press, First Published, p 174.

53. Mele, Domence, (1999), **Early Business Ethics in Spain: The Salamanca School(1526-1614)**, Journal of Business Ethics, Vol 22, No 3, pp175-189.

54. Somos, Mark, (2020), **Vitoria, Suarez, and Grotius: James Brown Scotts Revival**, Max plank Institute for Comparative Public Law and International Law, Brill, Grotiana, p 10..

مهمان نوازی^{۵۵} ناشی از خوی مشترک انسانی است که مالکیت مشترک زمین و همه متعلقات آن را برای بشر مانند عشق ورزیدن و آزار نرساندن به همسایه ترسیم می کند^{۵۶}

در بدو امر، هنگامی که اراضی هنوز تقسیم نشده بود، هرکس اجازه داشت از هر سرزمینی که مایل بود، بازدید و به آنجا سفر کند. طبیعی به نظر می رسد که این حق با تقسیم اراضی سلب می شود. در آن زمان، قصد ملت ها از تقسیم اراضی، هرگز به معنی جلوگیری از همبستگی آزادانه انسان ها با یکدیگر نبود. اما بربرها به دلیل همسایگی با اسپانیایی ها، موظف بودند آنان را مانند خویش دوست بدارند و به طرق قانونی با یکدیگر تجارت کنند. این روابط تا هنگامی جاری است که به سرزمینشان آسیبی وارد نشود. ویتوریا در چارچوب کلی تر، تجزیه و تحلیلش را در حمایت از حقوق سفر، اقامت، پذیرایی، مهمان نوازی و تجارت با خارجی ها به عنوان " مشارکت و ارتباطات طبیعی " رونمایی کرد.

وی هم مشارکت طبیعی و هم ارتباط را که البته با حقوق ملل اروپایی آن زمان فاصله بسیار داشت را توصیف می کند. وضعیت مناسب و حیاتی در خور موجودیت انسان، معنایی بود که او از موارد بالا برداشت می کرد. از این رو، ویتوریا در رساله مشهور خود دو ایندیس، به مسئله رابطه مناسب میان اسپانیای کاتولیک و مردم غیر مسیحی جهان جدید (اشاره به قاره آمریکا) می پرداخت. او عقیده داشت که برای حل این موضوع باید به یافتن یک پایه قانونی که نباید صرفا بر اساس مفاهیم ربا و الهیات مسیحی باشد، اهتمام ورزید. هدف او بیان استدلالاتی است که تنها متکی بر ایمان و عقیده نیست^{۵۷}. علت این امر حفاظت از مسیحیت و جذب سایر ادیان در داد و ستد و برقراری روابط مالی با غیر اسپانیایی ها است.

۴. تجارت بین الملل در عقاید ویتوریا

با توجه به اینکه دوران اوج شکوفایی اسپانیا در زمان ظهور مکتب سالامانکا و آراء بدیع نظریه پردازان آن شکل گرفت و نگاه ویژه اش بر مسائل تجاری برایمان روشن شده است، به نظر می آید پرداختن به اندیشه های ویتوریا و بررسی مسیر تجاری مد نظرش از اهمیت خاصی برخوردار باشد.

هرچند دو ایندیس شامل مجموعه سخنرانی های ویتوریا برای کشیشان در مکتب سالامانکا است، اما مشاهده می کنیم که ارجاعات و استنادات زیادی را به کتاب مقدس یا فرامین دینی آن زمان داده است. نقطه شکوفایی

55. Porras, Ilena, (2017), **The Doctrine of the Providential Function in Commerce: Idealizing Trade**, International law, and Religions: Historical Perspectives, Oxford University Press, p322.

56. Domingo Osle, Rafael, Torron, Javier Martinez, (2018), **Great Christian Jurists in Spanish History**, Cambridge University Press, p21.

57. Ibid

58. Domingo Osle, Rafael, (2022), **Rethinking the School of Law**, Journal of Law and Religion, Legal studies Research paper Series 37.3, Emory University School of Law, P 15.

فرانسیسکو دو ویتوریا، انسان شناسی و غایت شناسی سنتی وی منطبق با تعالیم مسیحی نوین بود که پیوند آن را در تجارت بین الملل به خوبی مشاهده می‌کنیم.^{۵۸}

ویتوریا به جهت آنکه بتواند هم ملت مسیحی و هم غیر مسیحی را با خود همگام سازد، به اصول حقوق طبیعی و حقوق ملل رومی روی آورد. به عقیده وی، این اصول می‌تواند هر انسانی را که ذاتا نور عقل بر وی بخشیده شده، فارغ از مسیحی بودن یا نبودنش را حمایت کند. انسان شناسی مسیحی که به صورت پنهان در عقاید ویتوریا یافت می‌شود، بعد مهم دیگری است که می‌توان با جستجو در آثارش به آن دست یافت و اصول حمایتی وی را مشاهده کرد.

به عقیده وی، تمامی موجوداتی که به وسیله خدای واحد آفریده شده‌اند، ورای تفاوت های ظاهریشان با یکدیگر نسبت خویشاوندی دارند.^{۵۹} هر موجود زنده ای، موجود زنده شبیه به خود را دوست دارد. از این روست که مودت و دوستی میان انسان ها بخشی از حقوق طبیعی است.^{۶۰} ویتوریا در آثار قدیمی تر خویش نیز این مطالب را ذکر نموده که طبیعت خویشاوندی خاصی را بین همه انسان ها مقرر کرده است. انسان نسبت به هموعان خود گرگ نیست، بلکه رفیق آنان است.^{۶۱}

خویشاوندی جهانی که ویتوریا به آن استناد می‌جوید شامل روابط سطحی است و نه پیوندی عمیق، اما همین امر نیز برای حمایت از وضعیت انسانی کفایت می‌کند. چرا که به شراکت طبیعی در دو ایندیس اشاره دارد.^{۶۲} در توضیح باید افزود، چالشی که در تعاملات میان بومیان قاره آمریکا و اسپانیایی ها وجود داشت، این روابط می‌تواند حاکم باشد. غلبه بر حس تفاوت که ناشی از تنوع فرهنگی و اعمال اعتقادات مذهبی است، پیامدهای بعد عملی مسافت (فاصله جغرافیایی) که این دو را از هم دورتر می‌کند نیز می‌تواند پررنگ گرداند.^{۶۳}

59. Lampe, Armando (2019), *Las Casas and African Slavery in the Caribbean: a Third Conversion, in Orique, David, Roldán-Figueroa, Rady (eds.)*, Bartolomé de las Casas, O.P.: history, philosophy, and theology in the age of European expansion, Leiden, Boston: Brill, pp 421-436.

60. Ibid

61. Koskeniemi, Marti, (2017), *International Law and Religion, Historical and Contemporary Perspectives*, Oxford University Press, First edition, Impression 1, p318.

62. Ibid

63. Lampe, Armando (2019), *Las Casas and African Slavery in the Caribbean: a Third Conversion, in Orique, David, Roldán-Figueroa, Rady (eds.)*, Bartolomé de las Casas, O.P.: history, philosophy, and theology in the age of European expansion, Leiden, Boston: Brill, pp 421-436.

از جمله نگرانی‌های آن زمان، پیامدهای خطرناک سفرهای خارجی بود که عدم امنیت برای مسافران خارجی را به چالش می‌کشید. اقبالی که ویتوریا را همراهی کرد، این بود که این مسئله در منابع یهودی- مسیحی و یا حتی در منابع قدیمی یونانی و رومی نیز رایج به نظر می‌رسید. در اینجا ویتوریا است که آن را به مثابه یک وظیفه جهانی به رسمیت شناخت^{۶۴}. حق سفر آزادانه برای مسافر غریبه همراه با حق پذیرایی و مهمان نوازی از خارجی‌ها باید به رسمیت شناخته شود که این مسئله بیشتر حفاظت و صیانت از تاجر را به ارمغان می‌آورد. این دو موضوع از دیدگاه ویتوریا غیرقابل تفکیک اند. هر دو آن‌ها شرط لازم برای امکان آفرینش و مبادله انسانی در پرتو حمایت از "مشارکت و ارتباط طبیعی" است.

ویتوریا با تاکید بر حقوق طبیعی در پذیرایی از غریبه‌ها و بیان حکایت از عهد جدید، این استدلال را مطرح می‌کند که بومیان آمریکایی موظفند، اسپانیایی‌ها را همانند خودشان دوست بدارند^{۶۵}. به این ترتیب وظیفه مهمان نوازی از غریبه‌ها به وظیفه محبت به همسایگان تبدیل می‌گردد^{۶۶} انگیزه اصلی ویتوریا از بیان این موضوع در تجارت دریایی، اشاره به سرزمین‌های دور بود. وی قصد داشت شرایط را برای فاتحان اسپانیای قرن ۱۶ تسهیل کند^{۶۷}. ارتباط ریشه‌شناسی در لاتین برای بیان اصطلاحات تجاری، اجتماعی و اشتراک‌واژه در آراء ویتوریا به معنای متحد کردن یا گرد هم آوردن ابناء بشری در نظر گرفته می‌شود^{۶۸}. به عقیده او، تجارت فعلی است که مردم را متحد کرده و جامعه را شکل می‌بخشد که این دیدگاه بعداً به یکی از عناصر کلیدی دکتترین عملکرد مشیت‌انگاری تجارت مبدل گشت که توسط جنتیلی و گروسیوس نیز مقبول واقع شد^{۶۹}. این دیدگاه بعدها زمینه نگارش کتابی با عنوان بحر آزاد را توسط گروسیوس پدید آورد.

۵. نتیجه‌گیری:

در قرن ۱۶ میلادی، اسپانیا شاهد ظهور مکتب اقتصادی سالامانکا است. از سردمداران اصلی این مکتب، فرانسیسکو دو ویتوریا دومینیکن تحصیل کرده آن زمان بود که کرسی الهیات سالامانکا را عهده دار شد. نظریات

64. Koskeniemi, Marti, (2017), *International Law and Religion, Historical and Contemporary Perspectives*, Oxford University Press, First edition, Impression 1, p318.

65. Ibid

66. Ibid

67. Domingo Osle, Rafael, Torron, Javier Martinez, (2018), *Great Christian Jurists in Spanish History*, Cambridge University, p17.

68. Koskeniemi, Martti (2014), *Vitoria and Us. Thoughts on critical Histories of International Law*, in: Rechtsgeschichte-Legal History, Rg 22, pp 119-138.

69. Domingo Osle, Rafael, Torron, Javier Martinez, (2018), *Great Christian Jurists in Spanish History*, Cambridge University Press, p22.

بدیع وی با اثرپذیری از توماس آکویناس را می توان محلی برای احیای حقوق طبیعی با نسخه تومیسیم بر شمرد. محققان سالامانکا از مشارکت کنندگان و سهام داران اصلی مباحث نظری مدرن با رویه های حقوقی و اقتصادی بودند. آنان پایه گذار دولت- ملت مدرن امروزی و کثرت گرایی نوین در شکل گیری جوامع حقوق بین الملل نوین به شمار می رفتند. تحولات اقتصادی، شاکله اصلی هدف آنان برای ایجاد و تغییر ساختار اخلاقی و حقوقی، اجتماعی در روش سنتی پیشینیان بود. نظریه های محققان سالامانکا در حوزه حقوق بین الملل مدرن با حقوق بین الملل کلاسیک تفاوت های زیادی را بیان می کند. درک مفهوم آنان از حقوق طبیعی، زمینه تغییرات ژرفی را پدید آورد که فاصله خود را با اصول و قواعد سنتی حقوق حفظ کرده است. در این نوشتار تلاش شده تا سطح متفاوتی از عبارت حقوق ملل را ابراز دارد. اینجاست که تمایز چشمگیر دکترین مکتبی با دکترین حقوق بین الملل کلاسیک به چشم می خورد. در نهایت به این نتیجه می رسیم که اقتصاد بارزترین نمونه ای است که نشان می دهد اندیشمندان اسپانیایی از نظریه های سنتی قرون وسطی برای رویارویی با موقعیت های جدید استفاده کردند. این در حالی است که نباید نسبت به مناسبات زمانی و مکانی خویش تغییری به وجود می آوردند. همان طور که مولینیا نشان داد، ارتباط غیر قابل انکاری میان میراث قرون وسطایی با حاکمیت سخت آن زمان در مورد برخورد با ربا وجود دارد. مشارکت سالامانکا برای حل این موضوع ارائه یک نظریه روان شناختی است که ارزشی برای کالاها و پول در نظر می گرفت. همچنین، نظریه کمیت و نظریه ارزش خارجی که شباهت بیشماری به نظریه قدرت خرید مدرن دارد. از سویی دیگر ویتوریا، جنتیلی و گروسیوس در اقدامی که تاثیر بسزایی بر آینده حقوق بین الملل ایجاد کرد، دیدگاه خود را در مورد جنگ و عدالت به جای تبلیغ دیدگاه های منفی رایج در مورد بازرگانان که مجموعه ای خوش بینانه همراه نگرش ها و مفروضات تصدیق کننده در حوزه تجارت بین الملل بود، پشتیبانی کردند.

فهرست منابع

منابع فارسی:

۱. پیران، حسین، **حقوق جنگ و صلح (هوگو گروسیوس)**، ۱۳۹۵، انتشارات پژوهشکده حقوق شهر دانش.
۲. میر جلیلی، سید حسین، **مکتب های اقتصادی**، ۱۳۹۴، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. چاپ اول.
۳. میر جلیلی، سید حسین، **نخستین مکتب های اقتصادی**، مجله فرهنگ؛ ویژه اقتصاد، پاییز ۱۳۸۵، شماره ۵۹.

منابع لاتین:

1. A. Schumpeter, Joseph, (1996), *History of Economic Analysis* London: Routledge.
2. Brown Scott, James, (1934), *The Spanish Origins of International Law: Francisco de Vitoria and His Law of Nations*, Oxford: Clarendon Press.
3. B. Ekelund JR, Robert & F, Herbenr, Robert, (2014), *A History of Economic Theory and Method*, Waveland Press.
4. Castilla Urbani, Francisco, (2020), *The Salamanca School on Slavery: From Naturalism to Culture and Awareness*, Max Planck Institute For European Legal History. <http://ssrn.com/abstract=3526000>.
5. Domingo, Osle, Rafael, Torron, Javier Martinez, (2018), *Great Christian Jurists in Spanish History*, Cambridge University Press.
6. Domingo, Osle, Rafael, Torron, (2022), *Rethinking the School of Law*, Journal of Law and Religion, Legal studies Research Paper Series 37.3, Emory University School of Law, P 15.
7. Duve, Thomas, (2021), *The School of Salamanca: A case of Global Knowledge Production*, Max Planck Studies in Global Legal History of the Iberian Worlds, Volume 2, Publisher Brill.
8. E. Braun, Harald, De Ball & Erik, Astorri, Paolo, *A Companion to the Spanish Scholastics*, Brill, Leiden press, Volume 102.
9. Finnis, John, (2011), *Natural Law and Natural Rights*, Oxford University Press, Vol 3, Second Adition.
10. Gomez Rivas, Leon, (1999), *Business Ethics and the History of Economics in Spain, The School of Salamanca: A Bibliography*, Journal of Business Ethics, Vol 22, No3.
11. Grotius, Hugo, (2006), *Natural Law and Enlightenment Classics, Commentary on the Law of Prize and Booty*, Edited and with an Introduction by Martine Julia Van Ittersum, Indianapolis: Liberty Fund.
12. Gross, Feliks, (1986), *Limits and Limitations of Pluralism*, Published by Rabbettino Editore, Vol.51, No.2.
13. Haar, Christogh & Simmermacher, Danae, (2014), *The Foundation of the Human Being Regarded as a Legal Entity in the School of Salamanca: Dominium and Ius in the Thought of Vitoria and Molina*, Annual Review of Law and Ethics, Vol22, Published by Duncker and Humblot GmbH.
14. Haggemacher, Peter (2017), *Sources in the Scholastic Legacy: Ius Naturae and Ius Gentium revisited by Theologians*, in: Besson, Samantha (ed.), The Oxford handbook on the sources of international law, Oxford, New York: Oxford Univ. Press
15. Hattab, Helen (2012), *Suárez's Last Stand for the Substantial Form*, in Hill, Benjamin, Lagerlund, Henrik (eds.), *The Philosophy of Francisco Suárez*, Oxford, New York: Oxford Univ. Press.
16. Jace, Clare E, (2019), *An Economic Theory of Economic Analysis: The Case of the School of Salamanca*, Goerge Mason University, SSRN Electronic Journal.

17. Keys, Mary M, (2017), *Religion, Empire and Law Amonge Nationals in the City of God: From the Salamanca School to Augustine and Back Again*, International law and Religion: Historical and Contemporary Perspectives, Oxford University Press.
18. Koskenniemi, Marti, (2010), *International Law and Rasion Detal: Rethinking the Prehistory of International Law, In the Roman Foundations of the Law of Nations: Alberico Gentili and Justice of Empire*, Oxford University Press.
19. Koskenniemi, Marti, (2011), *Empire and International Law: The Real Spanish Contribution*, University of Toronto Law Journal, Vol.61,no.1.
20. Koskenniemi, Marti, (2014), *Vitoria and Us. Thoughts on critical Histories of International Law*, in Rechtsgeschichte-Legal History, Rg 22.
21. Koskenniemi, Marti, (2017), *International Law and Religion, Historical and Contemporary Perspectives*, Oxford University Press, First edition, Impression 1.
22. Koskenniemi, Marti,(2021), *Stuck in Salamanca: A response*, Europian Journal of International Law, Vol 32, Issue 3, Published by Oxford University Press.
23. Koskenniemi, Marti, (2021), *To the Uttermost Parts of the Earth: Legal Imagination and International Power(1300-1870)*, Cambridge University Press, First Published.
24. Kaufmann, Matthias (2011), *Francisco de Vitorias Beitrag zur Ablösung des ius gentium vom ius naturale, in: Bunge, Kirstin (ed.), Die Normativität des Rechts bei Francisco de Vitoria, Stuttgart: Frommann-Holzboog.*
25. Lampe, Armando (2019), *Las Casas and African Slavery in the Caribbean: a Third Conversion, in Orique, David, Roldán-Figueroa, Rady (eds.)*, Bartolomé de las Casas, O.P.: history, philosophy, and theology in the age of European expansion, Leiden, Boston: Brill.
26. Lantigua, David (2019), *Religion within the Limits of Natural Reason: the Case of Human Sacrifice, in Orique, David, Roldán-Figueroa, Rady (eds.)*, Bartolomé de las Casas, O.P.: history, philosophy, and theology in the age of European expansion, Leiden, Boston: Brill.
27. Mele, Domence, (1999), *Early Bussiness Ethics in Spain: The Salamanca School(1526-1614)*, Journal of Business Ethics, Vol 22, No 3.
28. Noon, Jr, John T, (1957), *The Scholastic Analysis of Usury*, Harvard University Press: Cambridge, Massachusetts.
29. Omeara, Thomas, (19994), *The School of Thomism at Salamanca and Presence of Grace in the Americas* Published by Pontificia Studiorm Universita Sancto Thomas Aquinas in Urbe, Vol.71, NO.3.
30. Pagden, Anthony, Lawrance, Jeremy,(1991), *Vitoria: Political Writings (Cambridge Texts in the History of Political Thought*, Cambridge University Press.
31. Porras, Ilena, (2017), *The Doctrine of the Providential Function in Commerce: Idealizing Trade*, International law, and Religions: Historical Perspectives, Oxford University Press.

32. Rivas, Leon, (1999), *Business Ethics and the History of Economics in Spain, The School of Salamanca: A Bibliography*, Journal of Business Ethics, Vol 22, No3
33. Roncella, Andrea & Ferrero, Ignacio,(2021), *The Ethics of financial market Making and ITS Implications for High-Frequency Trading*, Journal of Business Ethics, <http://dx.doi.org/10.1007/s10551-021-04901-5>
34. Somos, Mark, (2020), *Vitoria, Suarez, and Grotius: James Brown Scotts Revival*, Max plank Institute for Comparative Public Law and International Law, Brill, Grotiana.
35. Spindler, Anselm (2016), *Law, Natural Law, and the Foundation of Morality in Francisco de Vitoria and Francisco Suárez, in: Bunge, Kirstin, Fuchs, Marco, Simmermacher, Danaë, Spindler, Anselm (eds.), The Concept of Law (lex) in the Moral and Political Thought of the 'School of Salamanca'*, Leiden, Boston: Brill.
36. Tay, Turan,(2021), *Method and Scope in Joseph A. Schumpeter Economics: A pluralist Perspective*, Journal of Philosophical Economics, Rosetti Educational, Vol 16, Issue 1-2.
37. Valenzuela-Vermehren, Luis,(2013), *Empire, Sovereignty and Justice in Francisco de Vitorias Interpretation of De Indis(1532)*, Revista Chilena Dercho, Vol 40, Num 1, Enero.
38. Widow, Juan Antonio, (1997), *'The Economic Teachings of the Spanish Scholastics'*. In *Hispanic Philosophy in the Age of Discovery*, edited by Kevin White, Washington, D.C.: Catholic University of America Press.

Abstract:

Thoughtful movements were born in Spain and the era of renaissance; It was able to bring the rights of European nations into the international arena. The Salamanca School of Economic Flame is one of the centers of the transformation of natural law in Spania, which, with the help of Francisco de Vituria, the head of the Salamanca School and his Dominican disciples, with the influence of Thomas Aquinas's ideas, is a place to revive Tomism. The economic developments created by this school have created their main shackle to change the structure of Catholic Christianity, the ethics, and the community of European Commonwealth societies. Their new understanding of natural law set the basis for economic and religious change, which was previously a great sin by Catholic Christianity. The question that focuses on this article is how in Spain, the Salamanca school of thought was the main origin of the first basis of international economic law. This article assumes that according to this Spanish intellectual system, international economic law has a link to the rights of European nations, which has been created in the continuation of peaceful trade relations between international subjects and is highly dependent on monetary, banking, and monetary transactions. They have their business. To answer this question, in the first part, we discuss the importance of the spatial and temporal

position of Salamanca in the splendor of Spain. In the second part, we talk about the natural rights and the monetary and banking system based on the trade of the common communities. Finally, we state that international trade in Vieturia's beliefs and students is one of the key elements of the collective doctrine of business providence, which was later accepted by Grossius and led to the writing of a book entitled Liberal Law, which excellence the emergence of international law. Newly states.